

Gods in de ziel van elk lid der sekte woont, zoo moet die ziel der kerk der Godheid zijn. „Mijne kerk“, zegt hun Catechismus, is niet op de bergen gebouwd, wordt niet in houten of steenen huizen gesloten, maar in mijne ziel opgericht.“ Waar twee of drie in den naam van Christus vergaderd zijn, daar is de kerk. Zij verwerpen ook de sacramenten en ceremoniën der kerk; beelden van heiligen zijn hun niet heilig. De heiligen worden wel vereerd, doch men bidt ze niet aan en men roept hun hulp niet in. Zij bidden alleen voor zichzelf en niet voor anderen. Bij de geboorte van een kind wordt dit zonder enig gebed een Christelijken naam gegeven. Zij bidden alleen tot God en houden op zekere dagen des jaars gebedsvergaderingen, alwaar psalmen gelezen, of gebeden gezongen worden.

Als zulke eene gebedsvergadering geïndigd is, begroeten de Duchtbarzen elkander met een kus en met een buiging, waardoor men eere bewijst aan den goddelijken geest die bij de menschen inwoont.

De Heilige Schrift erkennen zij als van God ingegeven, maar leggen haar niet tot grondslag van hun leer. Zij ontleenen aan den Bijbel alleen de zedeleer. Alles wat in de Schrift niet met hunne denkbeelden overeenkomt, verwerpen zij, of leggen zij op mystieke wijze uit. Hun leer heeft haar grond in de overlevering, welke „het levende boek“ genoemd wordt. De Bijbel bestaat uit doode lettergevoelen, terwijl de overlevering in de harten en herinnering der Duchtbarzen levendig is. Het levende boek bestaat uit z.g. psalmen, welke gevormd zijn uit losse stukken uit het Oude en Nieuwe Testament en voor het grootste deel bestaan uit beschrijvingen van eigen ervaringen der Duchtbarzen. Zij bezitten een groote menigte van zulke psalmen, en daar de verzameling steeds aangroeit, is niet een lid der secte in staat om ze alle te kennen. Om het gehele levende boek salm te stellen, moest alles opgeschreven worden wat in de harten van alle Duchtbarzen omgaat. Het boek wordt in zijn afzonderlijke deelen van geslacht tot geslacht meest van vader op zoon mondeling overgeleverd; het zal blijven bestaan tot aan het einde der wereld. Eens zal de Bijbel, een richtbaar dood boek, verloren gaan, gelijk dit feitelijk reeds geschied is, door verkeerde vertaling uit de oorspronkelijke taal.

Hunne leer brengt mede, dat zij de overheid niet hoog kunnen schatten. De kinderen Gods doen toch wat zij doen moeten zonder dwang. Een monarchale regeringsvorm is in tegenspraak met hunne denkbeelden. Zij willen ook geen eed afleggen, en weigeren wapenen te dragen. Dit is duidelijk uitgekomen in den krijg met Turkije. Bij Persepolis wierpen de Duchtbarzen de wapens weg.

In hun verkeer met menschen zijn zij vriendelijk, hun leven is zedelijk en zij munten uit door een groote gestalte, lichaamskracht en schoonheid.

De verhouding van de kinderen tot de ouders is opmerkelijk. Nooit zal een jonge Duchtbarz zijn ouders vader of moeder noemen. Is de vader nog jong, dan noemt men hem bij zijn voornaam, bijv. „Iwan“; is hij oud, dan wordt hij aangesproken met „oude“. Een jonge moeder noemen de kinderen „Nanjan“ (wachter), eene oude „de oude“ (zorgster). De ouders noemen hunne kinderen broeders en zusters.

Voor hunne wezen hebben zij een weeshuis, waarin ook gebrekkigen verpleegd worden. Bedelaars vinden men onder hen niet. In den laatste tijd werd dit huis door Sukerja Wassiljewna Kolmykow, weduwe van den gestorven bestuurder, beheerd. In haar hand was het gehele vermogen der gemeente. Toen zij voor acht jaren stierf, moest het beheer van het kapitaal overgaan op Peter Weringin, dien zij bij haar leven als haar opvolger had aangewezen. Doch de zaak was voor het gerecht niet in orde, en toen Gasbanow, broeder van Sukerja, aansprak op hare nalatenschap deed gelden, heeft de rechter hem het gehele vermogen der Duchtbarzen toegewezen.

Deze ongerechtigheid verdeelde de gemeente in twee kampen. Tot de eene partij behoorde het gehele dorp Goroelowa, en een deel der bewoners van andere dorpen was op de hand van Gasbanow; al de anderen stonden aan de zijde van Weringin. De zaak werd voor het gerecht gebracht, lang slepende gehouden en eindelijk in het belang van Gasbanow beslist, met hulp van omgekochte getuigen, gelijk de vrienden van Weringin beweren.

Toen deze laatste zagen, dat bij de regering „geen gerechtigheid heerschte“, brachten zij een kapitaal van 100,000 roebels saam, waarover Weringin als beheerder werd gesteld.

Het is bij de Duchtbarzen gebleken, dat toen de vervolging opheft en hun uiterlijke welvaart toeneemt, zij ook in datgene wat zij voorstonden, begonnen te verslapen.

Het moeten sterke beenen zijn, die de wereld kunnen dragen! Hun soberheid van leven ging verdwijnen: zij begonnen te rooken en te drinken. Wanneer zij geschillen hadden, brachten zij ze voor den rechter. Ook traden zij in den krijg.

Maar door de ongerechtigheid door Gasbanow bedreven en door het onrecht door de overheid hun aangedaan, geschiedde het, dat er een streven ontstond om tot de grondreder der secte terug te keeren. Zij rookten niet meer, dronken geen wijn meer, wilden geen vleesch eten en verdeelden hun geldelijk vermogen onder elkander.

Inmiddels was Weringin, op aanstoken van de volgers van Gasbanow, beschuldigd van het verwekken van oproer, met nog eenige aanhangers naar Kola en andere plaatsen verbanen. Deze verbanning versterkte den invloed van Weringin; van uit Kola bleef hij de beweging onder de Duchtbarzen leiden. De regering zond hem toen naar een der vreescijkste plaatsen van Siberië, namelijk Obdorsk. Toen hij uit het gouvernement Archangel naar Siberië in den winter van 1895 vervoerd werd, bezochten hem te Moskou zijn broeder en zijn neef.

Toen dezen tot de gemeente waren teruggekeerd, deden zij de volgende voorstellen namens Weringin: Verwijping van den eed, van den krijg, dienst, van alle deelneming aan de maatregelen van geweld, die de overheid zou willen nemen en vernietiging van alle mogelijke wapens.

Sedert dien tijd begonnen de Duchtbarzen te weigeren als soldaat te dienen. Het eerste voorbeeld van dienstweigering werd door Lebedew gegeven. Om zijne uitstekende hoedanigheden was hij te Jellawetpol tot onderofficier bevorderd, schoon de wet niet toeliet dat een lid van de Duchtbarzen het verder brengt dan soldaat.

Om de dienstweigering te openbaren werd de eerste Paaschdag van 1895 uitgekozen. Volgens gebruik zou het gehele bataillon de kerk bezoeken en na de godsdienstoefening aan de kerkparade deelnemen. De Duchtbarzen behoefden niet mede naar de kerk te gaan, maar moesten op de plaats wachten om de parade mede te maken. De tien Duchtbarzen die met Lebedew in het bataillon dienden, besloten om in de

kazerne te blijven. Toen bij de parade het tieltal ontbrak, werd een soldaat naar de kazerne gezonden, die het bericht bracht, dat zij niet wilden komen. De gezonden Feldwebel kon hen niet bewegen, en zoo kwam de zaak ter kennis van de overheid. De kapitein, die zeer veel van Lebedew hield, trachtte hem te overreden, doch niets hielp. Hij werd in een donkeren onderaardschen kerk gesloten, waar hij 6 dagen op water en brood doorbracht.

Toen de negen broeders vernamen, dat Lebedew beslist geweigerd had dienst te verrichten en daarom in het cachot gesloten was, gaven zij ook hunne geweren aan den Feldwebel over, en verklaarden, dat zij geen dienst meer wilden verrichten.

De zaak van Lebedew en zijne medestanders werd voor den rechter behandeld. Men bedreigde hen met den kogel als zij niet weer in de geleideren plaats namen, maar zij veranderden niet. Zoo verrouwd hadden zij zich met de gedachte van te sterven gemaakt, dat zij er verwonderd over waren dat hun vonnis niet een doodvonnis was, maar eene veroordeeling van drie tot twee jaar dienen bij een strafbatalion. De militaire procureur was met deze beslissing niet tevreden en ging in hooger beroep. De zaak is daarom nog niet ten einde. Wat Lebedew en zijn vrienden nog te wachten staat is niet te zeggen.

Tolstoi heeft hen in de militaire gevangenis bezocht; zij hielden goeden moed, en zagen er niet als menschen die in de verwachting leven van een heerlijk feest tegemoet te gaan.

Inmiddels vindt het voorbeeld van Lebedew navolging, ook onder Griekschen orthodoxen. Allen werden in de gevangenis geworpen. Een vijftal weigerachtigen werden op de plaats eener gevangenis gebracht, waar zij op een rij werden gesteld. Daarop ontvingen eenige kosakken het bevel, om van hunne paarden af te stijgen en hunne geweren te laden.

Toen zij dit zagen, vroegen de Duchtbarzen verlof om een gebed te doen. Dit werd hun toegestaan. Toen zij gebeden hadden, gebood de officier: „steg aan!“ en liet toen eenige minuten voorbijgaan. De vijf mannen wachtten rustig op het woord „vuur!“, doch een tegenbevel werd gegeven. Daarop werden zij bevolen om de wapens weer op te nemen, doch zij weigerden. Na vele bedreigingen werden zij gewelddadig met den knoet getuichd of liever mishandeld. Wanneer een Duchtbarz dienst weigert, geeft hij de gronden op die hem daartoe bewegen. En om dit goed te kunnen doen hebben zij een soort van Catechismus opgesteld, welke aldus luidt:

V. Waarom wilt gij den keizer niet dienen? A. Ik wil gaarne den wil des keizers doen, doch hij leert om de lieden te dooden, wat mijne ziel niet doen wil.

V. Waarom wilt gij het niet doen? A. Omdat de Heiland verboden heeft om menschen te dooden, en omdat ik aan den Heiland geloof, en Gods wil vervul.

V. Wie zijt gij? A. Ik ben een Christen.

V. In hoever zijt gij een Christen? A. Wegens de erkensten van het woord van Christus. De in Christenen wonende levende Geest kan en zal uwe daden niet uitvoeren.

Hij spreekt wel vanzelf, dat conflicten met de overheid niet uitsluiten.

WINCKEL.

Door Kinderen.

HET VIJFDE GEBOD.

Wat daarin staat weten we allen. Maar sommige kinderen vergeten maar al te veel, dat er ook geschreven staat: Zijt niet alleen hoorders maar ook daders des Woords.

Nu ruim een eeuw geleden heerschte over Pruisen de beroemde koning Frederik de Groot, die zeker nog grooter zou geweest zijn, indien hij den Heere Christus had gekend, zoals onder anderen zijn vrome en dapper veldheer Von Zieten.

Onder dezen laatste diende een ritmeester die Kurzhagen heette. Deze was vroeger een arme boerenjongen geweest uit het Mecklenburgsche. Doch hij was in dienst gegaan, en daar hij verstandig en dapper was, kon men hem in die dagen van strijd best gebruiken. Zoo klom hij op tot den rang van ritmeester, en maakte heel den zeventienjarigen oorlog mee. Toen die eindelijk voorbij was, kregen de krijgslieden rust, en Kurzhagen, die een ridderorde had ontvangen, haastte zich om zijn ouders te gaan bezoeken, die nog leefden, en te Parchim woonden. Want ge begrijpt wel, dat hij in de zeven laatste jaren geen tijd en gelegenheid gehad had om de toen lange reis te maken uit de streken waar de oorlog werd gevoerd naar het Noorden. Hij had echter zijn ouders niet vergeten, hun telkens brieven en geld gezonden, en wat het beste was, in het strijdgeweld had hij tevens en bovenal den Heere God en Diens geboden niet vergeten, ook niet het vijfde.

De ouders van den ritmeester woonden niet in Parchim zelf, maar een eind er van daar. Doch toen zij vernamen, dat hun zoon kwam, trokken ze hun Zondagspak aan, de oude vader greep zijn dikken wandelstok, en man en vrouw gingen op weg, al heel vroeg, om hun zoon te Parchim te ontmoeten. Op de markt van het stadje was een herberg, en zij begrepen dat hij daar wel af zou stappen. Zoo begaven ze zich dan naar de markt, en wachtten er hun zoon af.

Een poos hadden ze er gestaan, toen zij een ruiter, een huzar, in draf zagen naderen. Hun hart klopte snel. Zou hij 't zijn? Ze konden het niet zoo spoedig ontdekken. Doch 't duurde niet lang of het paard stond stil, de ruiter sprong er af en een oogenblik later lag hun zoon in hun armen en kuste hen. Verwonderd en verblijd zagen ze hem aan. Hij was fors en recht mannelijk geworden en zag er in zijn fraaie kleeding recht krijgshaftig uit. En de oude boer was er trotsch op, dat zijn zoon het blinkende ridderkruis droeg. De zoon van zijn kant toonde al aanstands volstrekt niet te trotsch te zijn om zijn eenvoudige ouders te eeren, naar des Heeren gebod. Hij begroette hen zoo hartelijk mogelijk, terwijl de tranten in zijn oogen stonden. Wel liep er veel volk uit, want zoo iets gebeurde in Parchim niet alle dagen, maar daar stoorde de ritmeester zich niet aan. Hij ging met de oude lieden de herberg binnen, en te zamen loofde men den Heere God, bij 't gebruik van een goeden maaltijd, voor al Zijn weldadigheden. Immers Hij was het die den zoon bewaard, en hem met zijn ouders weder vereenigd had.

Den volgende nacht sliep de ritmeester weder eens in het ouderlijke huise. Doch den anderen dag sprak hij: „Hoor eens vader, ik heb nu genoeg om er van te kunnen leven: Ik ga in Parchim wonen en gij moet met moeder bij mij komen en blijven. Gij hebt lang en hard genoeg gewerkt. Op uw ouden dag moogt gij wel rusten.“

De boer en zijn vrouw hadden daar niets tegen. Zij verkochten hun huisje en het stukje

land, en gingen bij hun zoon, den ritmeester, in Parchim wonen. Dat beviel hun allen zeer goed. Ouders en kind hadden elkander hartelijk lief. Niet zelden ontving de ritmeester officieren of andere voornamen gasten te eten. Doch wie er ook kwam, altijd moesten zijn ouders mede aanzitten.

Dit was echter sommige grootten heeren niet naar den zin. Zij achtten zich dwarselijk veel te hoog om met eenvoudige boerenlieden aan één tafel te eten. Een van hen, een officier, was zelfs zoo lomp om eens na den maaltijd, toen de ouders weg waren, te zeggen:

„Ik begrijp niet, Kurzhagen, dat gij, een ritmeester in dienst van Z. Majesteit, met boeren aan één tafel wilt zitten. Dat past immers niet.“ „Niet“, antwoordde Kurzhagen kortaf, „denkt gij dan mijnheer, dat ik hun, die mij het eerst en het meest in mijn leven goed gedaan hebben, niet alle achtung en dank schuldig ben? Eer ik des konings ritmeester was, was ik al hun kind.“ En daarbij bleef het. De officier kon heengaan, de ouders verschenen aan tafel als te voren.

(Slot volgt.)

AAN VRAGERS.

Wij beginnen het nieuwe jaar met de beantwoording van twee vragen, die beide koning Salomo betreffen. Later krijgt het verdere, hopen we, een beurt.

1. Wij lezen in 1 Kon. 3: 7. Nu dan Heere, mijn God! Gij hebt uwen knocht koning gemaakt in de plaats van mijnen vader David; en ik ben een klein jongeling; ik weet niet uit te gaan noch in te gaan.

Hoe is dit te verstaan? Salomo tot den Heere sprekend komt geleidelijk tot zijn doel. Hij leidt het een uit het ander af. „Nu dan“ zegt hij, wijl gij dit alles gedaan en gegeven hebt. Hij noemt den Heere ook zijn God, daar spreekt liefde en geloof uit, en zoo moet het bij ons allen zijn. De God der ouders moet ook de God der kinderen wezen. Hij die heeft beloofd: „Ik ben uw God, en uws zaads God.“

Salomo erkent verder zijn onkunde en onbekendheid. „Ik ben een klein jongeling“, zegt hij. Hij was misschien ongeveer 20 jaar. Nu noemt hij zich nog een klein jongeling. Als we in aanmerking nemen, dat men in Palestina vroeg volwassen was, en dat uit vergelijking met 2 Kon. 9: 30; 12: 13 blijkt, dat Salomo reeds getrouwd was, en een zoonje had van omstreken een jaar, dan is de betuiging van Salomo zeer ootmoedig en nederig. Een jonge man van 20 jaren, vader van een kind, koning over Israël, door zijn vader genoemd een wijs man, die noemt zich zelf nog een klein jongeling, en hij betaalt, dat hij niet weet uit of in te gaan, dat wil zeggen, hij weet nog niet wat hij doen of laten moet. Hij moet geleid, geleerd, bestuurd worden zal hij iets goeds doen.

Dat is wel het eerste bij van Salomo's wijsheid. Salomo kent zijn onkunde, hij belijdt ze voor God. Nu is hij vatbaar om te leeren. In deze betuiging ligt een schat van wijsheid. In onze dagen verbeelden vele jongelui zich zoo vroeg wijs te zijn. Zonen van 20 jaren meenen dikwijls veel wijser te zijn dan hun vaders, en dochters van 20 jaren weten het vaak veel beter dan haar moeders. Dat is juist een bij van groote dwaasheid. Dat maakt onvatbaar om te leeren. De ware wijsheid begint met de bewustheid en de erkensten van eigen onkunde en dwaasheid. Deze eerste les leeren vele menschen nooit, en daarom loopt de wereld zoo vol van eigenwijze dwazen. Wilt gij wijs worden, begin dan uw onkunde en dwaasheid te leeren kennen.

De andere vraag betreft 1 Kon. 4: 32 en 33: 32. En hij sprak drieduizend spreken, daartoe waren zijne liederen duizend en vijf.

33. Hij sprak ook van de boomen: van den cederoom af, die op den Libanon is, tot op den hyazop, die aan den wand uitwaart; hij sprak ook van het vee, en van het gevogelte, en van de kruipende dieren, en van de visschen.

Salomo sprak drieduizend spreken, die zeker ook opgeschreven, of als spreken van Salomo, bij het volk bekend en lang in het geheugen bewaard zijn. Een gedeelte is ook voor ons bewaard, maar nog geen derde. Althans, wanneer ge de Spreken uit het Sprekenboek telt zult ge beneden de duizend blijven. Lang bleven zij in het geheugen. Mannen uit de dagen van Hiiskia schreven een deel op van wat wij als Spreken kennen. Hij was dus een wijs leermeester voor zijn volk. Lezen en schrijven konden de meesten toen nog niet, maar door Spreken, prenten men levenslessen in het geheugen.

Salomo was ook dichter, zijne liederen waren duizend en vijf. Een groot getal en een nauwkeurige opgaaf. Mer van zijn er nog minder tot ons gekomen. Ps. 72, 127 en 132 schrijft men soms aan Salomo toe, terwijl de overeenkomst van Ps. 145 met het Hooglied ook aan een vervaardiger denken doet. Ook zou het kunnen zijn, dat onder de psalmen wier oorsprong ons onbekend is er enkele van Salomo zijn. Meer liederen zijn ons van zijn vader David overgebleven. Salomo was ook een natuur- en diernaturalist. Heel Gods schepping was als een open boek voor hem. Hij wist van viervoetig en kruipend gedier, van vogelen en van visschen. Gods schepping te kennen en te onderzoeken, en daarin Gods wijsheid en macht te zien en te bewonderen is dan ook waarlijk schoon en goed. Dat deed Salomo.

Zoo was Salomo's wijsheid groot. In later tijd heeft men Salomo zelfs de macht van tooverkunten toegeschreven. Daar zegt ons de Schrift niets van. Het zou dan ook veel eer in strijd zijn met zijn wijsheid dan een getuigenis er van.

HOOGENBIRK.

Gerreformeerde Gezindheid.

Gerreformeerde Kerken.

BEROPEN: Terneuzen, R. W. de Jong Br., te Holten. — Anna Jacoba Polder (gem. St. Philipsland), J. Thalen, te Medemblik.

BEDANKT: Beekbergen, F. W. J. Wolf, te Lopik. — Driesum, C. B. Bavinck, te Rotterdam A. — Vianen, C. L. F. van Schelven, te Wageningen. — Sijben, J. C. C. Volgt, te Fijnaart.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROPEN: Moerdijk, A. Schouten, te Wamel en Dreumel. — Geervliet, Ph. F. Faber, cand. te Amsterdam. — Schellinkhout, B. Broers C.Jr., cand. te Zuidland. — Ossendrecht, W. Oudegeest, te Heerevaarden. — Oud-Vossemeer, H. Kwint, cand. te Amsterdam. A. J. Th. Jonker, te Dordrecht. — Kruisland, A. de Rooze, te Nieuwenhoorn c.s. — Alkmaar, D. G. J. Postma, te Zaandam.

AANGENOMEN: Hedel, J. J. van Ingen, cand. te Utrecht. — Ezra c.s., H. C. Lamberts, te Hasselt. — BEDANKT: Gastel, W. Mulder, te Grasdijk. — Wilsom, (ol. Kampen), H. Kwint, te Sleen. B. Broers C.Jr., cand. te Zuidland. — Aagterkerke, J. van den Bergen, te Varsseveld c.s. — Beekbergen, G. Velting, te Kootwijk. — Elburg, F. J. van den Plasche, Gouda. — Mijnsheerenland, Woubrugge.

De boer en zijn vrouw hadden daar niets tegen. Zij verkochten hun huisje en het stukje

Hel- en Boeicop, Leerbreek, Stellendam, Moerpelle, Poederdooien en Loevestein, De Vuursche en Ankeveen, J. J. van Ingen, cand. te Utrecht. — Ravenswaai, J. Weener, cand. te Zullen (Dere stelt zich nog niet beroepbaar). — Maassluis, J. A. de Vlieger, te Maasland. — De Cocksdorp, N. C. J. de Minjer, te Seubierum. — Overschie, E. J. Homoet, te Staphorst. — Exmorra c.s., A. Troelstra, cand. te Cocksdorp op Texel, P. L. van Mille, te Nijkerk ad Veluwe. — Siens, C. G. M. Quack J.C.W., te Winterswijk. — Bladel c.s. (cl. Goss), P. J. van der Muelen, te Baarland.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het 4de kwartaal, geïndigd 31 Dec. 1896, ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken aan de Administratie.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,

Directeur-Uitgever.

Amsterdam, Jan. 1897.

Advertentien.

Hedenmorgen overleed, na een langdurig en geduldig lijden, in de hope des ewigen levens, onze geliefde jongste Zoon en Broeder

JOHANNES GERRIT BAVINCK,

Doct. in de rechte- en staatswetenschap, in den ouderdom van ruim 24 jaren.

J. BAVINCK.
G. M. BAVINCK—HOLLAND.
H. BAVINCK.
J. A. BAVINCK—SCHIPPER.
C. B. BAVINCK.
G. BAVINCK—BOUWES.
B. J. F. BAVINCK.

Kampen, 26 Dec. 1896.

Heden ontstiep tot onze diepe droefheid na een kortstondig lijden van slechts enkele dagen, zeer kalm berustende in zijnen Heere en Heiland, mijn innig geliefde Echtgenoot en der Kinderen zorgdragende Vader, de WelEerwaarde Heer

JAN DERK TE WINKEL,

in den ouderdom van ruim 66 jaar. In leven predikant bij de Gerreformeerde gemeente alhier.

Uwe diepbedroefden,

S. TE WINKEL—VAN DER BERG,

en Kinderen.

Elburg, 29 Dec. 1896.

P. VAN EIJK.

Firma JOHANNES KRAMER & Co.,

DAM 15—17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden A DEPOSITO 1/2 p.c. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

De Eerste Serie van de Goedkoopste Uitgave van

Dr. A. KUYPER's Werken

BEVAT DE VOLGENDE DEELLEN:

VOOR EEN DISTEL EEN MIRTH.	à f 0.60, gebonden / 0.90
HONIG UIT DEN ROTSTEEN, Deel I.	• 1.50, • 1.90
UIT HET WOORD, Deel I.	• 1.75, • 2.25
Idem, II.	• 1.75, • 2.25

Al deze deelen zijn gebonden in nette uniformbanden.

DE UITGEVER

Amsterdam. N. V. BOEKHANDEL, voorheen Höveker & Wormser.

Heden verscheen bij de Naamlooze Vennootschap BOEKHANDEL, voorheen Höveker & Wormser, te Amsterdam:

De Correspondentie over het Ontslag

VAN

Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN,

als Hoogleraar aan de Vrije Universiteit,

AANGEVULD

DOOR

Mr. Th. HEEMSKERK,

fungeerend Secretaris van Curatoren der Vrije Universiteit.

Ingevolge opdracht van het Curatorium.

Prijs f 0.45.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk,

ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pag. en 12 Nrs. à 8 pag.) f 3.50.

Van de hand des Heeren WORMSER verschijnt onder den titel: VAN AMSTERDAM NAAR PRETORIA in „EXCELSIOR“ een reeks schetsen en reisindraken uit Afrika, met vele platen naar laatste opnamen versierd.

Amsterdam. N. V. BOEKHANDEL, voorheen Höveker & Wormser.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNO & ZONEN.

L. G. WEISZ & Co.,

Commissienaar in Effecten,

Prinsengracht bij de Prinsensstraat,

No. 157,

AMSTERDAM.

A. DE ROODE & Co.,

(SCHIEDAM, opgericht 1878).

Fabrikanten van

OLEINE en LOOG,

ZEEPOEDER en VETLOOGMEEL.

Prima qualiteiten. Concurrentende prijzen.

De inteekening is alom opengesteld op den nieuwen Jaargang van

DE VRIJE KERK.

Gerreformeerde stemmen voor Kerk, God, geleerdheid en Zending.

ONDER REDACTIE VAN

DD. T. BOS, J. HESSELS en H. DIJSTRA.

21ste Jaargang.

Prijs per jaar, 12 maandelijksche afleveringen, f 3.—. Op aanvraag wordt gaarne de eerste aflevering ter kennismaking gezonden.

Leiden. D. DONNER.

Ondergeteekende bericht, dat het

HANDBOEK

ten dienste der Gerreformeerde Kerken in Nederland, is uitverkocht. Bestellingen vóór 24 Dec. ingezonden, worden zooveel mogelijk uitgevoerd.

De SYNODE-PLAAT

blijft verkrijgbaar tegen 30 Cent, in nette Lijst f 1.10.

K. LE COINTRE,

Uitgever te Middelburg.

DE KINDERDOOP,

behooud met betrekking tot het bijzondere, kerkelijke en maatschappelijke leven.

DOOR

J. A. WORMSER.

Derde Druk.

MET EEN INLEIDING VAN

Mr. GROEN VAN PRINSTERER

en een kort woord vooraf van den zoon des schrijvers.

Prijs f 0.90.

De Uitgever:

N. V. Boekhandel,

voorheen HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdam.

Dit blad: Bijdragen, dit blad bet aan den UJ insendingt kunnen voel

Dan

Lering en wetigt alzo Paulus het c ken van de schiedene st nader dient

Gelijkreed tel niet één, in vs. 26 e volkeren, of overgegeven, spreekt hij i in onze eeu ling, alsof d grove tot m algodier, en godsdienstvo Er heeft vo vooruitgang, gegrepen. D diepste werki breid, maar i densch volk ken, en inii allengs zoo zin overgege volkeren i thans naderv in drie trapp in wel 12. t verhouding i van hun ve door de ver tot zichzelf.

De oorzaa inperkte en i in hun afgo heid des oe in de gelijke derfelijken n een ander d